

Hommage à Raymond Queneau, par Zazie du Métro

Zazie est toujours parmi nous et, à l'occasion du 107ème anniversaire de la naissance de son père (littéraire), tient à lui rendre hommage, dans un néofrançais espiègle, bien entendu...

Ne vous affolez pas ! Lisez d'abord l'article des "Miscellanées" intitulé *Le néofrançais : ûn réalfabétizasyon de l'ékri, mè pa selman*, qui définit les règles de la nouvelle graphie.

Avec un peu de persévérance, vous vous familiariserez avec et serez vite à même de lire le texte ci-dessous.

Prézançasyon :

È-ç'bièn'ûtil k'je m'prézanç ?

Vu m'konésé tus sañ dut ; j'm'apèl Zazi dû Métro... J'imajin mēm ke kèkz'ej d'añtr vu oñ fèté moñ 50e anivèrsèr l'ané dèrnièr – litèrèr, s'añtañ, kar j'ètè déjà fizikmañ é mañtalmañ délûré kañ Kenô m'a imortalizé dañ "Zazie dans le métro", jûstmañ !... Noté k'j'me sûi pa manifesté alor ; par modèsti biènsûr, mèz'ôsi pur vu fèr la sùrpriz d'ôjurdûi...

Vu vuayé pa ç'ke j'vê dir ? Hé bièn, dañ kèlk jourx, ç'è l'anivèrsèr d'moñ pèr – litèrèr, s'añtañ ! Il è èfèktivmañ né le 21 fèvrié 1903. Ya doñk 107 añ d'ça... Ç'è pa si luèn, aprètu : d'nô jur oñ d'vièn èzémañ sañtèr !

Ma vi pañdañ ç'demi-sièkl ? Hé bièn, j'è grañdi kom tu l'moñd dañ ma kañpañ natal, kar çéz'avançtûr parizièn m'avè pa vrèmañ koñvènkû : finalmañ, mé péizañ, ôsi buzè suat'il s'avér – statistikmañ parlañ – muèn sùpèrfisièl ke lé Parigô ! È viv sùr l'plañsé dé vaș (kom diz çê ki n'oñ jamè vizité ûn établ... glisé sùr ûn buz é s'ètr étalé – dulurèzmañ – sùr l'simañ !), é noñ dañ dé bûrô-prizon, añ trèñ de hahané sùr l'ortograf grotèsk dû frañsè akadèmik. Ah, ah, ah ! J'añ rigol añkor...

Ç'è doñk añ provèns k'j'è rañkontré El Vidon, l'amur d'ma vi – litèrèr, s'añtañ... Mèz'alé sùrtu pa l'répété à Madam : èl riskrè d'lûi fèr ûn sèn d'ménaj, kar èl è bièn plasé pur savuar k'la pasion dé šifr é dé lètr pèt'atèñdr sinoñ dépasé la pasion amurèz !

Vu vu d'mağdé ôsi, sañ dut, kèl soñ mé r'lasion avèk Aziza bèn Amran alias Zazi-la-Kabil, héroïn des *Kronik paséist é fûtûrist* (triloji romanèsk ki s'truv égalmañ sùr çe sit) ? Hé bièn, n'vuz'añ déplèz, nu nuz'añtañdoñ à mèrvèy, d'ôtañ plûs k'nu vivoñ pa dañ l'mēm moñd !

— Komañ ça : vu n'èt pa tut lé 2 dû moñd de la fikсион ?

— Ya fikсион é fikсион !... Boñ, kañt'il ôra l'tañ, Vidô (ç'è kom ça k'j'apèl moñ kopèñ, à tu sèñer tut'oner, j'représiz) vuz'èksplikra la téori déz'Ûnivèr paralèl... Pur tu vu dir sur Aziza : elle, ç'è son'Aténa, kaské é boté ; alor k'mua, j'me koñsidèr kom sa Mûz – bièn k'il m'apèl son'éjèri litèrèr.

Kèlk mô sùr la kréasion dû néofrançais, kañ mēm :

Ç'ki m'a sédûit – litèrèrmañ s'añtañ –, ç'è k'Vidô a pri à bra l'kor l'afèr d'la grafi frañsèz, añ propozañ ûn réalfabétizasyon radikal... Léz'ôt réformater oñt'û per d'kupé l'kordon oñbilikal avek l'frañsè akadèmik ; alor k'çe dèrnié n'è plû parlé k'par léz'akadèmissièñ è-mēm... é añkor !

Boñ, Vidô, ç'è paz'ej jéni à l'égal d'Kenô, d'akor ; mèz'il a ûn lañg (prèsk) ôsi bièn pañdû k'la mièn, tut'añ sèñjañ parfètmañ – si nésèsèr – l'plû tradisionèl déz'Akadèmissièñ.

Lé lèkter d'sé *blog* é ôtr *kronik d'aboné* du jurnal *Le Moñd*, èñsi k'çè d'sé *Kronik paséist é fûtûrist* (šût, il prétañ k'çè dèrnièr soñ rédiyé par sé pèrsonaj, mè mua j'le vua dèrièr la plûm d'šakeñ d'è – tu kom il l'è dèrièr la mièn, dayer !) pev añ témuañé. D'plus, il è vèrsé añ siañs, ç'ki koñplèt mé modest doñ litèrèr...

J'vu siñal kañmēm k'ça paz'été fasil : kom vu savé, nôtr lañg – ki a tañdañs à s'koñsidéré la plûz'élèganç, klèr, é tu é tu, dû moñd –, koñparé ôz'ôtr grañd lañg, èl mañk pa noñ plû d'vièz'oripô, d'šôstrap é ôtrz'èñkoñgrûité !

J'pê donk vu sèrtifié k'on'a sùe sañ é ò sùr la kèstion... Êrêzmañ k'Vidô eksèl dañ l'ûmur é la satir...

Konklúzion :

āōēīū

Il m'a šarjé d'vu dir k'il èt'uvèr à la diskûsion r'lativmañ ò konpromi k'on'a dû fêr, kar, à muèn d'ôgmañté léz'omofon (é omonim !) d'ûn fason èntolérabl, on'a bièn'été oblijé de trañsgrèsé parfua la strikt règl alfabétik... Antr nu : il m'a lèsé antrañdr soñ sèptisism, mè ç'è dañ sa natûr. Mua, d'çe kôté là, j'è pa šanjë : j'sûi rèsté optimist à tu krèn... é pûi çéz'êr de travay sùr la kèstion on't'été parmi lé plû pasinañt d'ma vi !

Pur tèrminé, j'vu fè kañmēm r'marké k'ya dé jañ ki devrè nu r'mèrsié :

– lé kañkr àn'ortograf, natûrèlmañ... é ki soñ léjion !

– léz'ékrivèñ é jurnalist : l'néofrañsè (é à forsiiori l'mièn !) nésèsit 20% d'karaktèr an muèn, pur en mēm tèkst, k'le frañsè akadèmik, é si tu sé sèñbol èté aksèsibl sùr l'klavié (ç'ki pè s'fèr fasilmañ par lojisièl), on gañrè donk 1/5e dû tan.

– léz'ékôlô : tu ç'papié ékonomizé, ça fè pa mal d'arbrx éparñé, noñ ?

– é lé kroniker dû *Moñd numérik*, purè çacé davanñtaj avèk lé parsimonial (kf. not) 10 000 karaktèr ki ler soñt'alué !

Not : L'néofrañsè korij déz'anomali inûtil tèl k'la modifikasion des tèrminèzoñ antr l'sèngûlié é l'plûrièl dé sùbstañtif é aǵèktif, par ègzañpl ; èñsi k'd'òtr vièyri kom l'apèlasion des noñbr 70, 80 é 90. An'èfè, çèt dèrnièr anomali è pa diñ d'ûn lañg ki s'prétañ rasionèl. Sûivoñ lé Bèlj, ûn fua !